

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยอยู่ในช่วงการพัฒนาประเทศ การพัฒนาคนและการเตรียมประชากรในชาติใหม่คุณภาพและมีสมรรถภาพสูง ซึ่งหมายถึงประชากรที่มีความสามารถทางสติปัญญา มีสุขภาพพลานามัยแข็งแรง มีสมรรถภาพทางกายสูง และยิ่งกว่านั้นต้องเป็นประชากรที่มีระเบียบวินัย มีความมานะอดทน เสียสละเพื่อส่วนรวม ไม่เอาตัวเขาเปรียบเพื่อนร่วมชาติ อุทิศตนและรับผิดชอบงานในหน้าที่อย่างสุดความสามารถ คุณภาพของประชากรตามคุณลักษณะดังกล่าวนี้ การกีฬาสามารถปลูกฝังให้เกิดขึ้นได้

ปัจจุบันนี้การกีฬาเข้ามามีบทบาทในความเป็นอยู่ของสังคมไทย ประชาชนได้มองเห็นความสำคัญและมีความต้องการในการออกกำลังกายด้วยการเล่นกีฬามากขึ้น ดังที่มีผู้กล่าวไว้ดังนี้

สมจิตร์ อึ้งทสณี กล่าวว่า การกีฬาเป็นการเสริมสร้างและพัฒนาจิตใจให้บุคคลเป็นผู้มีคุณค่า มีน้ำใจเป็นนักกีฬา ระเบียบ รุขนะ รุกภัย เสริมสร้างสุขภาพและพลานามัยให้สมบูรณ์ และสร้างสามัคคีธรรมให้แก่มนุษยชน ถ้าบุคคลในชาติมีความพร้อมทั้งกายและจิตจะเข้มแข็งเจริญรุ่งเรือง และดำรงเอกราชอยู่ได้อย่างสมบูรณ์¹

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ คณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาเขต ครั้งที่ 13, ที่ระลึกกีฬาเขตแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 13 จังหวัดลำปาง (เชียงใหม่ : เจริญการค้า, 2523), หน้า 1.

นิพนธ์ ศศิธร ได้ให้คำขวัญในการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย ครั้งที่ 8 ไว้ว่า

วิชาพลศึกษาและการกีฬาที่มีทั้งแก่นและกระพี้แก่นแท้ของการกีฬาและพลศึกษามุ่งสร้างคุณธรรม และสัจจธรรมแก่ปฏิบัติในการกีฬาและพลศึกษาเป็นอย่างมาก ในกฎรเลนกีฬาทาง ๆ ของรู้จัก ขมจิตใจให้เข้มแข็งอยู่ในระเบียบวินัยของตนทางกายและใจ รูปแพ รูปชนะ เป็นการสร้างวุฒิ ภาวะแก่คน เป็นอย่างดี ในการ เล่นของมีอบายและการตัดสินอันเป็นทางนำไปสู่ปัญหาซึ่งหมายถึง การหยั่งรู้ชีวิต โลกด้วยตัวเองในที่สุด¹

เปรม ติณสูลานนท์ ได้ให้คำขวัญเนื่องในการแข่งขันกีฬาเขตแห่งประเทศไทยครั้งที่ 14 ณ จังหวัดปัตตานี ไว้ว่า

การกีฬาเป็นการบริหารร่างกายให้มีสุขภาพพลานามัยเข้มแข็ง และเสริมสร้างให้เป็นผู้มีจิตใจ แจ่มใส ออกทน กล้าหาญ รูปแพ รูปชนะ และรูปอกัย นอกจากนั้นยังส่งเสริมความสมัครสมาน กลมเกลียวระหว่างหมู่คณะบุคคลใดที่มีจิตใจเป็นนักกีฬา บุคคลนั้นยอมเป็นผู้มีคุณค่าอันจะเป็น ประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมของประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้าสืบไป²

ความต้องการในการออกกำลังกายของประชาชนมีมากขึ้นก็จริง แต่เมื่อเปรียบเทียบ ส่วนระหว่างสถานที่กับความต้องการ ในการออกกำลังกายของประชาชนแล้วยังไม่สมดุลกันจึงเห็นว่ ควรจะให้ความสนใจต่อกีฬาเพื่อมวลชน (Mass Sport) หมายถึง "การจัดกีฬาเพื่อชนส่วนใหญ่ ของประเทศให้มีโอกาสได้เล่นกีฬาเพื่อสุขภาพและสมรรถภาพทางกายของตนเองอย่างจริงจัง

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

คณาจารย์มหาวิทยาลัย

¹ นิพนธ์ ศศิธร, "คำขวัญในการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย," สัจจัตถ การแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 8 (25 ตุลาคม-1 พฤศจิกายน 2523) (เชียงใหม่ : โรงพิมพ์ป๋อง, 2523), หน้า 1.

² เปรม ติณสูลานนท์, ที่ระลึกกีฬาเขตแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 14 จังหวัดปัตตานี (กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์, 2524), หน้า 1.

และจะเป็นผลดีต่อเนื่องมาสู่ประสิทธิภาพของกีฬาเพื่อการแข่งขันและผลดีต่อสังคมส่วนรวมด้วย"¹
ซึ่งจะทำให้ปัญหาในการออกกำลังกายต่าง ๆ ของประชาชนลดลงด้วย

นันทนาการเป็นปัจจัยที่สำคัญ มนุษย์ทุกคนต้องการพักผ่อนหย่อนใจเพื่อผ่อนคลายความ
ตึงเครียดจากภาระกิจประจำวัน ฉะนั้นหากคนเราได้ใช้เวลาว่างหลังประกอบภาระกิจอันหนักมา
ตลอดทั้งวัน ด้วยการเลือกใช้กิจกรรมทางนันทนาการที่ตนชอบและพอใจ จะช่วยให้บุคคลและสังคม
นั้นมีความสุขสดชื่น ร่าเริง แจ่มใส และมีประสิทธิภาพในการที่จะทำงานให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

จรินทร์ ชานีรัตน์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการทางนันทนาการ ของชาว
กรุงเทพมหานครว่า

เนื่องจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทุกวันนี้ได้เปลี่ยนแปลงไปจากที่เป็นอยู่เดิม โดยสิ่งแวดล้อม
สามารถที่จะทำลายสุขภาพของประชาชนให้เสื่อมโทรมไม่ว่าจะเป็น น้ำ อากาศ และมลพิษ
อื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างสุขภาพพลานามัยของคนใหม่มีความแข็งแรง สามารถต่อสู้กับภัยทาง
สิ่งแวดล้อมได้ รวมทั้งเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ คลายความตึงเครียดจากปัญหาชีวิต และความ
วุ่นวายในชีวิตประจำวันด้วย ในเรื่องของการนันทนาการนั้นเป็นหน้าที่ของบุคคลหลายฝ่าย
ที่จะจัดตั้งให้มีสถานที่ขึ้นคือ

1. รัฐบาลควรจัดสรรที่ดิน และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจรวมทั้งจัดศูนย์เยาวชนด้วย
2. โรงเรียนและสถานศึกษาทั้ง เอกชนและรัฐบาล
3. สถานบันเทิงชุมชนและนักธุรกิจ
4. บุคคลากรที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการ²

¹ จรินทร์ ชานีรัตน์, "กีฬาเพื่อมวลชน," วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และนันทนาการ

7 (เมษายน 2524) : 202.

² จรินทร์ ชานีรัตน์, "ความต้องการทางนันทนาการของชาวกรุงเทพมหานคร,"

วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และนันทนาการ 3 (มกราคม-ตุลาคม 2520) : 103-108.

รังสฤษฎ์ เสรีวิชัย มีความคิดเห็นว่า

นันทนาการ เป็นปัจจัยที่สำคัญของทุกชีวิตของมนุษย์ในอันที่จะนำมาซึ่งความสุข ความพอใจ ความรื่นรมย์ ราเริง และก่อให้เกิดความมานะพยายามที่จะแสวงหาสรรพสิ่งมากหลายแก่ชีวิตและยังไค่คำนึงถึง

1. โครงการเกี่ยวกับนันทนาการที่ก่อประโยชน์ต่อร่างกาย และจิตใจ
2. การศึกษาของประชาชนในทางนันทนาการ ให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์มากที่สุด
3. ประเทศต่าง ๆ ควรฝึกอบรมผู้นำทางนันทนาการไว้

การจักกีฬาเพื่อนันทนาการ เป็นลักษณะหนึ่งของการจักกีฬาเพื่อมวลชน

"เป็นการจักกีฬาให้สมาชิกส่วนใหญ่ของหน่วยงานนั้น องค์กรนั้น หรือของโรงเรียนนั้น หรือของจังหวัดนั้นได้เล่นกีฬา เพื่อส่งเสริมสุขภาพประชากรส่วนใหญ่ โดยจักให้มีโอกาสให้ทุกคนได้เล่นกีฬามากที่สุด โดยการจักกีฬามากประเภท ทั้งกีฬาสากล กีฬาพื้นเมือง เช่น ตะกร้อ วู้ดเปียว ซักตะเขว กีฬานันทนาการ และกีฬานอกเมืองเช่น เคนทางไกล วิ่งผานป่า วิ่งระบำทะเล เป็นต้น"²

ปัจจุบันใน ชุมชน สโมสร หรือสมาคมขององค์การบริษัทโรงงานและธนาคาร ฯลฯ ที่เป็นรัฐวิสาหกิจได้จักกีฬาเพื่อนันทนาการ เป็นเครื่องมือให้ความสนุกสนานให้ความเพลิดเพลิน ให้ความเข้าใจ ความรัก ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หมู่คณะ นอกจากนั้นยังใช้เป็นสื่อให้บุคคลได้พบปะและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ในอันจะทำประโยชน์แก่สังคมได้อีกด้วย

¹ รังสฤษฎ์ เสรีวิชัย, "ความสำคัญและประโยชน์ของนันทนาการ," วารสารสุขศึกษา

พลศึกษา และนันทนาการ, 7 (ตุลาคม 2524) : 40-41.

² จรินทร์ ชานีรัตน์, "กีฬาเพื่อมวลชน," หน้า 20.

รัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ใ้มีคณะกรรมการกีฬาซึ่งผู้ว่าการหรือผู้อำนวยการแต่งตั้ง ประกอบด้วยประธานกรรมการ รองประธานกรรมการและกรรมการอื่น ๆ ให้มีหน้าที่บริหารงานด้านกีฬาให้เป็นไปตามแผนการศึกษาและงบประมาณที่ได้รับอนุมัติและพิจารณาปรับปรุงการกีฬาให้มีประสิทธิภาพ เป็นต้น คณะกรรมการกีฬาของรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ จึงได้มีการจัดดำเนินการโครงการกีฬาเพื่อนันทนาการขึ้นในทุกแห่ง เพื่อให้บรรลุหลักการ วัตถุประสงค์ ความสำคัญ และคุณค่าของนันทนาการที่มีต่อบุคคลในกลุ่มนั้น

การจัดและการดำเนินการโครงการกีฬาเพื่อนันทนาการในรัฐวิสาหกิจ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายในรัฐวิสาหกิจ ที่ผู้บริหารได้ให้การสนับสนุนทั้งทางหลักการและงบประมาณ ทำให้พนักงานคนงานในรัฐวิสาหกิจมีความกระตือรือร้น ต้องการที่จะได้เข้าร่วมโครงการรัฐวิสาหกิจได้มีการจัดดำเนินการโครงการกีฬาเพื่อนันทนาการมานานแล้ว แต่ในการจัดและการดำเนินการโครงการกีฬาเพื่อนันทนาการนี้ เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับกีฬาที่จัดดำเนินการโครงการ และพนักงานที่ได้รับบริการอาจประสบปัญหาในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่วัตถุประสงค์ของการจัดดำเนินการโครงการงบประมาณ วิธีการดำเนินการโครงการและบุคคลากร เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงใคร่ที่จะศึกษาถึงสภาพของปัญหาในด้านต่าง ๆ จากเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับกีฬาที่จัดดำเนินการโครงการกีฬาเพื่อนันทนาการและพนักงานที่ได้รับบริการ ซึ่งจะ เป็นแนวทางหนึ่งที่เป็นผลสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาและความคิดเห็นจากพนักงานในรัฐวิสาหกิจ เพื่อเป็นแนวทางในการที่จะเสนอแนะเกี่ยวกับให้มีการจัดดำเนินการโครงการกีฬาเพื่อนันทนาการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลักการมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาการจัดและการดำเนินการโครงการกีฬาเพื่อนันทนาการของรัฐวิสาหกิจ

สมมติฐานในการวิจัย

ในการจัดและดำเนินการโครงการกีฬาเพื่อนันทนาการโดยทั่วไป จำเป็นต้องมีผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ และมีงบประมาณ สถานที่ และอุปกรณ์ อย่างเพียงพอ แต่ในการจัดและดำเนินการโครงการกีฬาเพื่อนันทนาการของรัฐวิสาหกิจโดยทั่วไป ยังขาดความพร้อมในสิ่งเหล่านี้ ฉะนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานในการวิจัยไว้ว่า การจัดและการดำเนินการโครงการกีฬาเพื่อนันทนาการของรัฐวิสาหกิจน่าจะมีปัญหา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงปัญหาในการจัดและการดำเนินการโครงการกีฬาเพื่อนันทนาการภายในของรัฐวิสาหกิจ 18 แห่งเท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยเชื่อว่า เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับกีฬาและพนักงานที่ได้รับบริการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้ให้ข้อมูลตามความเป็นจริง เพราะฉะนั้นข้อมูลที่ได้อาจเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการจัดดำเนินการโครงการกีฬาเพื่อนันทนาการของรัฐวิสาหกิจได้ถูกต้องตามทฤษฎีและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. เป็นแนวทางในการผลิตบุคลากรทางนันทนาการของสถาบันผลิตบุคลากรทางพลศึกษาให้สามารถผลิตบุคลากรทางนันทนาการตามความต้องการของรัฐวิสาหกิจ ทั้งในจำนวนปริมาณและคุณภาพ

3. เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยต่อไป ในเรื่องของความต้องการบุคลากรทาง
 นันทนาการในหน่วยงานอื่น ๆ ต่อไป

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

ผู้วิจัยใช้การสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จากรัฐวิสาหกิจ
 ที่มีการจัดดำเนินการโครงการกีฬาเพื่อนันทนาการอย่างมีรูปแบบเท่านั้น จึงทำให้ได้กลุ่มตัวอย่าง
 ที่อาจไม่ใช่ตัวแทนรัฐวิสาหกิจทั้งหมด

คำจำกัดความของการวิจัย

โครงการกีฬาเพื่อนันทนาการหมายถึง โครงการกิจกรรมกีฬาต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อให้
 บุคคลเข้าร่วมด้วยความสมัครใจในเวลาว่าง โดยมีความพอใจหรือความสุขใจเป็นเครื่องจูงใจ

เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับกีฬาหมายถึง ผู้ดำเนินการ เกี่ยวกับโครงการกีฬาเพื่อนันทนาการ
 ของรัฐวิสาหกิจ

พนักงานที่ได้รับบริการหมายถึง ผู้บริหาร พนักงาน ในรัฐวิสาหกิจที่ได้เข้าร่วมใน
 โครงการกีฬาเพื่อนันทนาการที่จัดขึ้น

มหาวิทยาลัยบูรพา
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย